

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Speciální školy pro zrakově postižené Praha 2, nám. Míru 19

Adresa: nám. Míru 19, 120 00 Praha 2

Identifikátor školy: 600 020 801

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad, Korunní 15/734, 120 00 Praha 2

Termín konání orientační inspekce: 9. - 11. května 2000

Čj.	015 175/00-4011
Signatura	oa2zt201

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy pro zrakově postižené, Praha 2, nám. Míru 19 jsou nástupnickou organizací ZŠ a ZvŠ pro slabozraké, Koperníkova 12, Praha 2. Škola sdružuje speciální základní školu pro zrakově postižené, zvláštní školu pro zrakově postižené, internát, speciálně pedagogické centrum, školní družinu a školní jídelnu. Škola je příspěvkovou organizací, její součástí je odloučené pracoviště 101 01 Praha 10, Francouzská 56/260.

Struktura žáků školy je pestrá, výrazně převažují žáci s různým stupněm slabozrakosti (cca 2/3 žáků). Povinnou školní docházku dále plní žáci se zbytky zraku, žáci s poruchami binokulárního vidění, jeden nevidomý žák, žáci s kombinací zrakového a jiného postižení, žáci se specifickými vývojovými poruchami učení a chování, žáci s vadami řeči a žáci bez zdravotního postižení (zpravidla sourozenci postižených žáků).

ČŠI při orientační inspekci zjišťovala a hodnotila průběh vzdělávání ve vytypovaných předmětech základní a zvláštní školy, kvalitu řízení, činnost internátu a školní družiny.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola 1.stupeň

Výuka na prvním stupni základní školy (dále ZŠ) byla sledována v hodinách českého jazyka a matematiky v 1., 2., a 3. ročníku.

Ve škole je vyučováno podle učebního programu Základní škola, schváleného MŠMT pod č.j. 16 847/96-2. Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Kontinuita výuky je zajištěna zpracovanými tematickými plány.

Cíle sledovaných hodin ve všech případech odpovídaly požadavkům osnov i aktuálnímu složení tříd. Učitelé byli na sledované hodiny dobře připraveni. Informace o specifických potřebách jednotlivých žáků i o jejich vývoji během docházky do školy shromažďují třídní učitelé v pečlivě vedených složkách, obsahujících všechny náležitosti předepsané obecně závaznými právními předpisy. Učitelé vedou i další dokumentaci, kterou využívají pro pedagogickou diagnostiku a určení optimálních metod pro vzdělávání žáků.

Všichni pracovníci splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Škola má dostatek vhodných prostor pro výuku, splňujících všechny psychohygienické požadavky. Mimo kmenových tříd jsou využívány i některé odborné pracovny druhého stupně a učebna výpočetní techniky. Učebna výpočetní techniky je propojena sítí a je připojena na Internet. Pro výuku obou stupňů ZŠ je k dispozici dostatek vhodných výukových programů, které učitelé průběžně využívají. K dispozici je i snímací kamera umožňující přímý převod textu na monitor a jeden počítač s programem převádějícím psaný text na audio výstup.

Ve třídách jsou potřebné kompenzační pomůcky pro tělesně postižené žáky i nevidomého žáka. Po celou dobu výuky jsou k dispozici ve třídách asistenti z řad civilní služby.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Učitelky využívaly rozmanitých vyučovacích metod, vhodně zařazovaly do výuky relaxační chvílky, soutěživé i hravé prvky. Individuální potřeby žáků byly vhodně zohledňovány. Organizace výuky umožňovala i slabším žákům úspěšné uplatnění. Vyučovací čas byl vždy efektivně využit. Z organizačního hlediska je problematická výuka ve 2. třídě, do které jsou zařazeni 2 tělesně postižení žáci s handicapem i v oblasti mentální. Efektivita výuky v předmětu matematika z hlediska těchto žáků nebyla zcela optimální, především z důvodu velkého rozdílu mezi jejich schopnostmi a komunikačními možnostmi a mezi schopnostmi ostatních žáků.

Při výuce bylo ve většině případů tvůrčím způsobem využíváno vstupních i průběžných motivačních metod. Učitelky využívaly mezipředmětových vztahů a příkladů z praxe. Závěrečné zhodnocení bylo převážně pozitivní, respektovalo individuální dispozice žáků a oceňovalo snahu i dílčí pokrok.

Řečový projev vyučujících ve sledovaných hodinách byl na vysoké úrovni. Žáci projevovali kladný vztah k výuce, spontánně komunikovali s vyučujícími. Komunikační dovednosti byly cíleně rozvíjeny.

Kvalita výuky ve sledovaných předmětech prvního stupně základní školy je vynikající.

Základní škola - 2. stupeň

ČŠI se zaměřila na hodnocení kvality vzdělání v zeměpisu a v tělesné výchově. Hospitace proběhly v 8. ročníku (Z, Tv - hoši), v 9. ročníku (Z) a ve skupině dívek ze 7.- 9. ročníku (Tv). Tělesná výchova je v souladu s učebním plánem vyučována ve dvouhodinové dotaci, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám. Kontinuita výuky tělesné výchovy je zajištěna tematickými plány.

Výuka je zajištěna učitelkou, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Materiální podmínky výuky jsou velmi skromné. Žáci cvičí většinu školního roku v tělocvičně malých rozměrů na odloučeném pracovišti ve Francouzské ulici. Toto sportovní zařízení bylo vhodně dovybaveno speciálním osvětlením a kryty na topení. Tělocvična je nově vymalována a udržována v čistotě. Škola nemá vlastní hřiště, výuka atletiky a dalších „venkovních“ sportů a disciplín je zčásti redukována, zčásti probíhá ve zmíněné tělocvičně a zčásti na pronajatém avšak dopravně obtížněji dostupném hřišti. K výuce plavání slouží pronajatý plavecký bazén. Škola má 4 stoly na stolní tenis, jejich optimální umístění a systematické využívání zvažuje.

Sledované hodiny Tv měly velmi dobrou úroveň. Hodiny byly zahajovány i zakončovány nástupem, při zahájení byli žáci správně seznamováni s obsahem hodiny, při zakončení proběhlo zhodnocení. Dodržovány byly zásady bezpečnosti při cvičení, dbáno bylo na nošení cvičebních úborů. V úvodu hodin bylo správně zařazeno rozcvičení, v průběhu výuky byly vhodně začleňovány soutěže. Struktura sledovaných hodin byla pestrá, žáci vystřídalí několik rozmanitých činností. Fyzická zátěž byla přiměřená, vhodně byly do výuky zapojováni necvičící žáci. Přípomínky ČŠI se v jednotlivých případech týkaly nepříliš vhodného výběru učiva, malého využívání možností k rozvíjení smyslu žáků pro kooperaci při kolektivním sportu a metodiky nácviku střelby při košíkové. V jedné ze sledovaných hodin se žáky nepodařilo optimálně motivovat. Rezervy byly shledány ve vedení dokumentace o žácích. Ta zpravidla obsahuje pouze dílčí údaje týkající se somatických ukazatelů, výsledků kontrolních cvičení, měření, klasifikace žáků apod.

I přes skromné podmínky škola organizuje sportovní přebory a zapojuje se do soutěží pořádaných jinými subjekty. Žáci se pravidelně zúčastňují Celostátních sportovních her pro zrakově postižené, mistrovství republiky zrakově postižených, v řadě soutěží dosahují významných úspěchů. Podíl na této příznivé skutečnosti má m.j. výuka nepovinného předmětu „Atletika - pohybové hry“ a zapojení žáků školy do sportovního oddílu Tj Zora. Také výuka plavání je vhodně organizačně zajištěna a přispívá k úspěchům žáků školy v tomto sportovním odvětví. Lyžařský výcvik je rodičům nabízen, z důvodu jejich malého zájmu a z důvodu organizačních (stěhování školy) se v letošním školním roce neuskutečnil. Příznivě je třeba hodnotit účast žáků školy na nesoutěžním Běhu Terryho Foxe.

Zeměpis je vyučován v souladu s učebním plánem, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita je zabezpečena tematickými plány.

Výuka je zajištěna učitelkou, jejíž vzdělání nesplňuje požadavky vyhlášky MŠMT ČR č.139/1997 o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. V průběhu inspekce tato učitelka onemocněla a výuka v jedné ze dvou sledovaných hodin byla realizována zastupující učitelkou. Vyučování probíhalo v kmenových třídách, které byly vhodně a účelně vybaveny. Prostory tříd odpovídaly psychohygienickým podmínkám. Žáci pracovali s moderními učebnicemi, se školními atlasy, s nástěnnými mapami a s dalšími pomůckami, včetně pomůcek tyflopedických. Při výuce byly vhodně využity barevné mapy zhotovené na školní reprografické technice.

Struktura obou sledovaných hodin byla pestrá a odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Organizační pokyny pedagogů byly jasné a srozumitelné. Ve výuce byly dostatečně zohledňovány individuální potřeby a schopnosti žáků, vyučovací čas byl využíván efektivně. V obou sledovaných hodinách byly vhodně použity video a televizní lupa. Vyučující se snažili navazovat na životní zkušenosti žáků, učivo bylo aktualizováno. V jedné hodině byly systematicky posilovány mezipředmětové vztahy a optimálně využity vstupní motivační metody. Hodnocení žáků bylo zaměřeno převážně pozitivně, opakování mělo návaznost na probírané učivo. Učitelé respektovali osobnosti žáků, komunikace byla založena na vzájemné důvěře. V jedné třídě se podařilo do výuky zapojit všechny žáky, ve druhé třídě byli někteří žáci pasivní. Úroveň komunikace zastupující učitelky byla vynikající, komunikační dovednosti „kmenové“ učitelky vykazovaly nedostatky. Různou úroveň měly i zápisy učitelů na tabuli, v jedné třídě byl nevhodně zadán úkol na následující den. Nedostatky byly shledány ve vedení sešitů, některé zápisy chyběly, jiné byly téměř nečitelné a neplnily tak zcela svůj účel. Jedna hodina „časově nevyšla“ a následná přestávka byla proto o několik minut zkrácena. V hodině vyučované učitelkou bez speciálně pedagogického vzdělání byly nevhodným způsobem prezentovány některé mapy a plány.

Kvalita výuky ve sledovaných předmětech druhého stupně ZŠ je velmi dobrá.

Zvláštní škola

Zvláštní škola je umístěna na odloučeném pracovišti, Francouzská 56/260, Praha 10. ČŠI hospitovala v předmětech matematika, český jazyk, občanská nauka a pracovní vyučování. Hospitace proběhly ve všech třídách zvláštní školy (dále ZvŠ), dělené pracovní vyučování bylo sledováno ve skupině chlapců i dívek.

Učitelé se při organizaci vyučování řídí schváleným vzdělávacím programem. Výuka v jednotlivých ročnících ZvŠ odpovídá z hlediska hodinových dotací i obsahu schváleným učebním dokumentům. V devátém ročníku je využito možnosti dané učebním plánem a hodinová dotace pracovního vyučování je snížena o dvě hodiny. Naopak, o jednu hodinu je posílena matematika a český jazyk.

Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna podrobnými, kvalitně zpracovanými tematickými plány. Nedostatečně je plánována výuka v předmětu pracovní vyučování (dále PV). Ve sledované výuce PV chlapců pracoval vyučující frontálně se všemi ročníky. Práce nebyla členěna mezi žáky dle postupných ročníků a schopností. Učivo neodpovídalo obsahově potřebám žáků 8. a 9. ročníku a nebylo v souladu s předloženým tematickým plánem, který je v tomto případě pouze formální a neslouží svému účelu. Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo dále zjištěno, že výuka PV je z obsahového hlediska nevhodně redukována především

ve složce dílenské práce.

Příprava pedagogů na výuku byla ve většině případů v souladu s učebními osnovami i s aktuálním složením třídy. Výukové cíle jsou stanoveny v souladu se zásadou spojení teorie s praxí a s ohledem na schopnosti žáků.

Učitelé jsou informováni o specifických potřebách jednotlivých žáků. Pro některé z nich mají vypracovány podrobné individuální plány, které konzultují vzájemně v rámci metodického sdružení a v případě potřeby s pracovníky speciálně pedagogického centra.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je ve všech případech v souladu s citovanou vyhláškou MŠMT ČR č.139/1997 Sb.

Výuka probíhala v podnětně a esteticky vybavených kmenových třídách. Třídy jsou ve většině případů vybaveny odpovídajícím množstvím názorných pomůcek a podpůrných materiálů těsně souvisejících s aktuálně probíraným učivem. Z hlediska psychohygienických požadavků jsou používané prostory stísněné a především v první třídě neodpovídají zcela potřebám žáků. Problematicky je v této třídě uskutečnitelná především jakákoli aktivní činnost mimo školní lavice.

Žáci pracovali s učebnicemi, pracovními sešity a sbírkami úloh. Sešity žáků byly dobře a přehledně vedeny. Vyučující měli na většinu sledovaných hodin připraveny další materiály a názorné pomůcky. Tyto pomůcky byly vhodně využívány. Učebny byly vybaveny moderní didaktickou a specializovanou kompenzační technikou. Ve sledovaných hodinách nebyla tato technika využívána. Z hlediska zrakové hygieny byli žáci vedeni k používání sklopných desek lavic.

Mimo kmenových tříd používají pedagogové a žáci i další specializované učebny. Pro výuku prací v domácnosti škola využívá cvičnou kuchyň, pro výuku dílenských prací slouží cvičná dílna v budově základní školy. Pozemky pro výuku nemá škola k dispozici. Prostředí dílen včetně vybavení odpovídá požadavkům osnov i psychohygienickým zásadám, má však některé nedostatky. Pro výuku Pv dílenských prací chybí vhodný spotřební materiál, ve škole není zřízena přípravná vybavená vhodnými stroji (pásová pila, hoblovka, kotoučová pila), která by sloužila k přípravě potřebných polotovarů.

Struktura sledovaných hodin odpovídala ve všech případech věku žáků a výukovým cílům. Celkově malý počet žáků ve škole neumožňuje organizovat výuku jinak než v odděleních. Problémem byly občasné prostoje žáků a nerovnoměrné rozdělení činností mezi odděleními. Vyučovací čas nebyl vždy plně a účelně využit. Výuka matematiky byla redukována ve sledované hodině z velké části na samostatnou práci žáků, průběžně usměrňovanou učitelkou.

Organizační pokyny všech učitelů byly jasné, srozumitelné a odpovídaly věku a možnostem žáků. Výběr a sled informací byl přiměřený náročnosti učiva a specifickým podmínkám tříd.

Někteří vyučující tvůrčím způsobem využívali rozmanitých vyučovacích metod a technik podporujících zapamatování si učiva. Byl brán ohled na individuální potřeby žáků a jejich schopnosti. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat naučené poznatky v praxi. V některých hodinách byly zjištěny v těchto oblastech rezervy.

Učivo bylo interpretováno věcně i odborně správně.

Ne zcela optimálně bylo využíváno vstupních motivačních metod. Vyučující často pouze seznamovali žáky se strukturou hodiny. V průběhu některých hodin chybělo využití dalších motivačních prvků.

Hodnocení žáků i závěrečné hodnocení většiny jednotlivých vyučovacích hodin bylo zaměřeno převážně pozitivně a mělo motivační účinek. Patrná byla snaha jednotlivých vyučujících

o vytváření dobrých psychosociálních podmínek výuky.

Ve většině sledovaných hodin probíhala velmi dobrá vzájemná komunikace učitelů se žáky, byly průběžně rozvíjeny komunikativní dovednosti. Verbální i neverbální projev učitelů byl na velmi dobré úrovni. Žáci projevovali kladný vztah k výuce.

Kvalita výuky ve sledovaných předmětech zvláštní školy je na dobré úrovni.

Internát

Internát s kapacitou 40 míst je umístěn na odloučeném pracovišti ve Francouzské ulici. Ubytováno je v něm 35 žáků, kteří jsou rozděleni do 4 výchovných skupin (10, 10, 10, 5). Internát je koedukovaný. Provoz a výchovná práce se řídí funkčním a zveřejněným vnitřním řádem. S tímto dokumentem byli prokazatelně seznámeni žáci i jejich zákonní zástupci. Pedagogická dokumentace je vedena pečlivě a v předepsaném rozsahu.

Výchovnou práci zajišťuje 5 vychovatelek. Všechny mají kvalifikaci pro vychovatele školských zařízení, dvě pro speciální školské zařízení. Provoz dále zajišťují 4 pomocné vychovatelky. Rozpis služeb v základní struktuře odpovídá potřebám zařízení.

Vychovatelky se svou specializací a osobním zaměřením navzájem doplňují. Mají vysokou míru empatie, což se odráží v celkové klidné atmosféře internátu. Žákům je věnována individuální péče při výchovné práci i při režimových činnostech. Výchovná práce není atomizována na jednotlivé výchovné skupiny, zúčastňovat se jí mohou zájemci ze všech skupin podle svých možností a zájmů. Ve vztazích mezi dětmi převažuje ohleduplnost a vzájemná tolerance. Případné sociálně patologické jevy (krádeže) jsou řešeny rázně a důrazně.

Denní režim odpovídá zásadám psychohygieny. Pro organizovanou přípravu na vyučování je využívána speciální učebna zvláštní školy, která umožňuje práci v optimálních podmínkách, dle stupně zrakového postižení jednotlivých žáků. Běžná výchovná činnost je doplňována o řadu organizovaných zájmových aktivit a to jak rekreačního, tak zájmově vzdělávacího charakteru. Účast v zájmových aktivitách je realizována na základě dobrovolnosti a vlastního zájmu žáků. Činnosti jsou vedeny kmenovými zaměstnanci školy i externími spolupracovníky, kteří mají přiměřené porozumění pro zraková postižení účastníků. Pro rozšíření obzoru žáků je plánován a realizován velký počet tematických vycházek s přírodovědným i vlastivědným posláním. Vycházky jsou pečlivě připravovány a následně využívány pro další výchovně vzdělávací činnost, vhodně napomáhají žákům k seznámení s životními realitami. Zvláštní péče je věnována dopravní výchově.

Zařízení a vybavení ubytovací části je čisté a udržované. Pokoje jsou dvou až čtyřlůžkové. Žákům je umožněno individuální doplnění výzdoby pokoje. Každá výchovná skupina má svou klubovnu vybavenou televizorem, společenskými hrami a dalšími pomůckami. Oproti poslední inspekci se zlepšilo osvětlení v místnostech. Pitný režim je zajištěn, lékárnička je vhodně vybavena a průběžně doplňována. Brašnu první pomoci s sebou berou vychovatelky i na tematické vycházky.

Koncepce výchovně vzdělávací práce internátu je kvalitní a odráží se v pečlivě zpracovávaných krátkodobých plánech. Výchovně vzdělávací práce v internátu vhodně doplňuje činnost školy a vytváří přiměřené emocionální zázemí ubytovaným žákům.

Činnost internátu je hodnocena jako velmi dobrá.

Školní družina

Do školní družiny je zapsáno 37 žáků. Výchovná práce je organizována ve 3 odděleních s počty 14, 12 a 11 žáků. Z I. stupně je 18 žáků a z II. je 19 žáků. Všichni jsou vykazováni jako školní družina, školní klub pro žáky II. stupně není zřízen.

Pedagogická dokumentace je vedena pečlivě, ale na tiskopisech, které nejsou uváděny v seznamech nosičů pedagogické dokumentace.

Prostory užívané školní družinou v odpoledních hodinách (ranní družina je v budově školy na náměstí Míru) jsou přiměřeně zařízené a vybavené. Pitný režim je zajištěn, vybavená lékárnička je k dispozici.

Činnost školní družiny zajišťují tři vychovatelky, dvě z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve školském zařízení. Podmínky pro práci ve speciálním školském zařízení, stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. nesplňuje žádná vychovatelka.

Program školní družiny je zčásti napojen na akce internátu – zejména v oblasti tematických vycházek a příležitostných akcí výchovy mimo vyučování. Po přestěhování školní družiny z restituovaného objektu v Koperníkově ulici do budovy internátu ve Francouzské ulici se nepodařilo vychovatelkám vytvořit systém denního režimu, do kterého by byl organicky začleněn pobyt venku. V době inspekce i za příznivého počasí většina dětí byla v místnosti školní družiny a nabízený program se omezil na volnou nabídku her. Také zařazování přípravy na vyučování bezprostředně po návratu z oběda není vhodné. Z hlediska psychohygieny není uplatňovaná skladba činností optimální. Základní činnost školní družiny je doplňována řadou nabízených organizovaných pravidelných zájmových aktivit školy (zájmových útvarů).

V naplňovaném poslání školní družiny převažuje sociální funkce.

Činnost školní družiny je dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita výuky ve sledovaných předmětech prvního stupně základní školy je na vynikající úrovni, kvalita výuky zeměpisu a tělesné výchovy na druhém stupni ZŠ je velmi dobrá. Výuka ve zvláštní škole je hodnocena jako dobrá. Činnost internátu je hodnocena jako velmi dobrá, činnost družiny jako dobrá. Celkem je kvalita poskytovaného vzdělávání velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka má písemně zpracovanou koncepci, která specifikuje hlavní úkoly jak v oblasti výchovně vzdělávací tak i v oblasti materiálně technického zabezpečení. Koncepce správně zahrnuje získávání mladých kvalifikovaných pedagogů, další vzdělávání pedagogických pracovníků, problematiku multimediální počítačové učebny včetně připojení na Internet a stanoví řadu dalších konkrétních úkolů. Dokument pojednává i o jednotlivých součástech školy, podrobně a realisticky je zpracována koncepce speciálně pedagogického centra.

Stanovenou koncepci se daří průběžně naplňovat. V některých částech písemného materiálu „Koncepce školy“ převažuje popis současného stavu nad konkrétními záměry. Méně zřetelně je zahrnuta a propracována problematika vzdělávání nevidomých žáků.

Koncepce je rozpracována do Plánu práce na školní rok 1999/2000, který stanovuje jak priority, tak i hlavní úkoly ve výchovně vzdělávací oblasti a v oblasti ekonomicko hospodářské. Plán práce na školní rok 1999/2000 slouží jako podklad pro plány jednotlivých typů škol a školských zařízení a pro plány jednotlivých vedoucích pracovníků.

Roční plán je rozpracován do měsíčních plánů, s kterými jsou formou oběžníků seznamováni pracovníci školy. Oběžníky stanoví data jednotlivých akcí i jména odpovědných pracovníků a zahrnují i konkrétní úkoly v kontrolní oblasti. Plnění plánů je vyhodnocováno na poradách vedení školy. ČŠI namátkou vybraný „Oběžník č.9 - květen 2000“ nesprávně stanovil pedagogům účast na dvou časově náročných akcích v jednom dni (exkurze v Německu, seminář v Praze).

Plánování je pojato jako ucelený systém plánů včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce školy. Při plánování je využíváno podnětů i připomínek komisí a pracovníků.

Výuka probíhá dle schváleného učebního programu Základní škola č.j. 16 847/96-2 doplněného dokumentem „Učební plány pro speciální základní školy pro zrakově postižené“ bez čísla jednacího, ze dne 12. 9. 1999, vydaného Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze. Tento dokument neobsahuje schvalovací doložku MŠMT ČR. Podle tohoto učebního plánu jsou zařazovány předměty tyflopedické péče, včetně nového předmětu „Psaní na počítači pro zrakově postižené“. Organizace předmětů speciální péče je v kompetenci ředitele školy. Třídy zvláštní školy jsou vyučovány dle MŠMT schváleného vzdělávacího programu č.j.22 980/97-22. Úpravy provedené ředitelkou jsou v souladu s potřebami žáků i s dodatkem k tomuto učebnímu plánu.

Nabídka volitelných a nepovinných předmětů i zájmových kroužků je velmi pestrá a vhodně doplňuje vzdělávací program. Žáci mají možnost se rozvíjet v oblasti sportovní, umělecké, jazykové, práce na počítačích apod. Většina žáků nabídky využívá. Navíc škola v průběhu školního roku zajišťuje mnoho mimoškolních akcí, které zahrnují účast žáků na výstavách, besedách, koncertech, divadelních představeních, výtvarných, literárních i sportovních soutěžích.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány podrobné, funkční individuální plány.

Plánování je velmi dobré.

Organizování

Řídící struktura sestává z ředitelky, zástupkyně ZŠ, zástupkyně ZvŠ, vedoucí vychovatelky, vedoucí pracovnice SPC a dalších vedoucích pracovníků v oblasti stravování a provozu školy. Organizační struktura umožňuje účinné řízení, vzhledem k velikosti školy je však nezvykle početná. Kompetence jednotlivých vedoucích pracovníků jsou písemně vymezeny v jejich pracovních náplních. V souladu s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení schváleným MŠMT pod č.j.: 16 969/96-42 jsou písemně zpracovány pracovní náplně učitelů a dalších pedagogických pracovníků. Na pracovníky školy jsou vhodně delegovány příslušné pravomoci.

Ve škole jsou ustanovena metodická sdružení, která se podílejí na inovacích výchovně-vzdělávacího procesu. Jejich činnost je zdokumentována plány práce i zápisy z jednotlivých

pracovních setkání.

Povinná pedagogická dokumentace školy je vedena. Třídní výkazy a katalogové listy jsou vyplňovány řádně, vypovídací hodnota některých zápisů v třídních knihách je nižší. Rozvrh hodin je vypracován v souladu s právními předpisy i psychohygienickými podmínkami. Školní řád respektuje Úmluvu o právech dítěte a správně stanoví nejen povinnosti ale i práva žáků. Tento dokument je zpracován poněkud méně přehledně jako součást vnitřního řádu školy, přístup žáků k němu nebyl v době inspekce optimální. Záznamy z pedagogických rad mají všechny potřebné náležitosti (program, usnesení apod.), některé z nich obsahují i nepřesné formulace (např. ukládají zadávat učitelům domácí práce z každé vyučovací hodiny). Osobní dokumentace žáků je až na výjimky vedena pečlivě a systematicky. Úrazy jsou zaznamenávány v sešitě, v době inspekce škola přecházela na vhodnější evidenci na tiskopisu SEVT. Personální dokumentace je vedena, u několika pracovníků chybí výpisy z trestního rejstříku. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách jsou zakládány, jejich závěry dokumentují dobrou práci managementu školy popř. konstatují méně závažné nedostatky. Řádně je vedena dokumentace o výuce nepovinných předmětů a činnosti zájmových útvarů. Navíc vedou učitelé pedagogické deníky, v kterých zaznamenávají vývoj žáka po celou dobu jeho docházky.

Pracovníci školy i žáci mají přístup ke potřebným informacím. Většina důležitých materiálů je vyvěšena na nástěnkách ve sborovně, ve třídách i na chodbách. Další informace získávají žáci prostřednictvím „Dětské rady“. Činnost tohoto žákovského orgánu je zdokumentována v kronice.

Spolupráce školy s rodiči je systematická. Rodiče mají možnost diskutovat s učiteli na konzultačních dnech a třídních schůzkách. O programu a průběhu třídních schůzek jsou vedeny přehledné zápisy, které jsou parafovány rodiči i třídním učitelem. Závažné kázeňské problémy jsou řešeny na výchovných komisích. V souladu s § 17a zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, existovala v minulých letech při škole rada školy. Na základě § 17a odst.3 zákona č. 564/1990 Sb., rozhodl zřizovatel o jejím zrušení.

Velmi dobrá je úroveň prezentace na veřejnosti. Škola vydává letáčky poskytující informace o činnosti a zaměření školy, prezentuje se v katalogích, místním i odborném tisku, pořádá dny otevřených dveří, besídky pro rodiče a hosty apod. Ředitelce se daří získávat kontakty se společensky významnými osobnostmi, které participují na dalším rozvoji školy.

Škola má podrobně vypracovanou výroční zprávu. Některé části jsou zpracovány kvalitně, jiné vykazují nedostatky (odkaz na neplatnou vyhlášku MŠMT, chybné jednací číslo schváleného vzdělávacího programu, nepřesné údaje o kvalifikaci, praxi a způsobilosti pracovníků školy, nedostatečně zpracované údaje o výsledcích vzdělávání žáků apod.).

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků, kontrolní mechanismy

Škola vytváří velmi dobré podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Vedení klade správně důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, účast na seminářích je jedním z kritérií pro přiznání osobních příplatků. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům poskytují uvádějící učitelé, kteří pomáhají novým učitelům s přípravou výuky, hospitují u nich a provádějí rozbor shlednutých hodin.

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků je vytvořen. Součástí vnitřní mzdové směrnice jsou kritéria pro přidělování mimořádných odměn a kritéria pro stanovení osobního příplatku. Ta správně zohledňují nejen výsledky ve výchovně vzdělávací činnosti, ale

i iniciativu pracovníků při zajišťování mimoškolních akcí, ochotu podílet se na inovačním procesu, na řešení mimořádných situací apod. S kritérii jsou zaměstnanci školy prokazatelně seznamováni.

Vedení školy si je vědomo důležitosti spolupráce se školami stejného zaměření v České republice i v Evropě a m.j. na 23. a 24. května 2000 plánuje zájezd pedagogů do školy pro zrakově postižené v Německu. Škola se snaží zapojit do evropského programu Socrates, který předpokládá další systematickou mezinárodní spolupráci škol.

Ředitelka má vypracován plán kontrolní a hospitační činnosti, který zahrnuje jak kontrolu pedagogického procesu tak i provozu školy. Dílčí kontrolní plány mají vypracovány i jednotliví vedoucí pracovníci. Se strukturou kontrolní činnosti jsou pracovníci seznamováni v měsíčních plánech. Výsledky kontrol jsou s pracovníky školy projednávány, záznamy o provedených kontrolách jsou evidovány.

Hospitační činnost provádějí zástupkyně ředitelky. Průběh výuky a stručné zhodnocení sledovaných hodin jsou zaznamenávány na jednotných hospitačních arších. Tyto dokumenty obsahují i doporučení ke zlepšení práce učitelů. Hospitační archy jsou parafovány pedagogy a následně zakládány. Při hospitační činnosti nebyly zjištěny závažnější nedostatky, opatření k nápravě proto vedení školy nebylo proto nuceno přijímat. Tyto výsledky hospitační činnosti vedení školy z větší části odpovídají výsledkům hospitační činnosti ČŠI, nepostihují pouze některá dílčí negativa ve výuce pracovního vyučování a v činnosti družiny. Rezervy jsou v provádění celkové analýzy výsledků hospitační činnosti.

Kvalita vedení a motivování lidí je velmi dobrá, stejně jako kvalita kontroly.

Hodnocení kvality řízení

Jednotlivé složky řízení jsou realizovány na velmi dobré úrovni, celkově je kvalita řízení velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vybavení školy z hlediska potřeb zrakově postižených žáků

Třídy jsou vybaveny dobře, každý žák má vlastní stůl se zvedací deskou. Stropní osvětlení vyhovující není, počítá se s jeho rekonstrukcí. Žáci, kteří to potřebují, mají možnost individuálního přisvětlení stolní lampičkou.

Žáci využívají jak vlastní kompenzační pomůcky (brýle, monokulátory, ruční lupy), tak pomůcky školní (kamerové televizní lupy, počítače s programem pro zvětšování textu). Velkým přínosem je barevná kopírka, která umožňuje zvětšování textů i s obrázky a grafy v barvách dle potřeby. Počítače mají zvětšovací program i hlasový výstup.

Orientace žáků v budově je zajištěna dobře, na stěnách chodby i schodišť je výrazná kontrastní vodící linie, rovněž první a poslední schod je vyznačen výraznou žlutou páskou. Jednotlivé třídy a místnosti jsou zřetelně označeny ve výši očí.

Vybavení školy z hlediska potřeb zrakově postižených žáků je velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 15.března 2000, vydané MŠMT ČR pod č.j. 15 298/2000-21.

- Změna zřizovací listiny ze dne 21. dubna 2000, vydaná MŠMT ČR pod č.j. 17 998/2000-21
- Vzdělávací program Základní škola schválený MŠMT ČR pod č.j. 16 847/96-2, vzdělávací program zvláštní školy schválený MŠMT ČR pod č.j. 22 980/97-22, učební dokument „Psaní na počítači pro 5.,6.,7. ročník speciální základní školy pro zrakově postižené“ schválený MŠMT ČR pod č.j. 12631/2000-24, učební plán speciální základní školy pro zrakově postižené - dokument VÚP Praha
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy
- evidence žáků školy, osobní dokumentace žáků s postižením
- školní řád, rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- kniha úrazů
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- personální dokumentace
- Výroční zpráva o činnosti Speciálních škol pro zrakově postižené Koperníkova 12 - Praha 2
- koncepce školy
- Plán práce na školní rok 1999/2000, plány práce jednotlivých pracovišť
- měsíční plány - „oběžník č.9“
- pracovní náplně vedoucích pracovníků, třídních učitelů, učitelů
- plán kontrolní činnosti, záznamy o provedených kontrolách
- plán činnosti metodických sdružení
- zápisy z porad vedení, zápisy z porad metodických sdružení, zápisy o třídních schůzkách
- formuláře Rozhodnutí o zařazení žáka do speciální školy
- hospitační záznamy
- individuální výchovně-vzdělávací plány, tematické plány
- kritéria pro stanovení osobních příplatků a pro přidělování mimořádných odměn
- Rozhodnutí MŠMT ČR o zrušení rady školy č.j. 33 389/99-20
- zpráva externího spolupracovníka ČŠI

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání ve sledovaných školách, školských zařízeních a předmětech je velmi dobrá stejně jako kvalita řízení. Vybavení školy z hlediska potřeb zrakově postižených žáků je na velmi dobré úrovni. Celkem je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním osnovám využívány efektivně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kuchler	Karel Kuchler v. r.
Členové týmu	Mgr. Karel Kaprálek	Karel Kaprálek v. r.
	Bedřich Hájek	Hájek v. r.

Externí spolupracovníci Mgr. Eva Hadáčková

V Praze dne 30. května 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2000-06-09

Razítko

PaedDr. Anna Lunerová

Lunerová v. r.
Podpis ředitele(ky)

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	26.června 2000	015 233/00-4011
Zřizovatel	27. června 2000	sine-00/20

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
---	---	nebyly vzneseny